

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse for den fulde hjemtagelse af fødevarer og veterinærområdet. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de nærmere juridiske og administrative forudsætninger såvel som de økonomiske konsekvenser for hjemtagelsen ved etablering og drift. Tillige skal redegørelsen vurdere mulighederne for den praktiske forvaltning af området, herunder rekruttering. Redegørelsen skal forelægges Inatsisartut ved FM2020.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

1. behandling

Naalakkersuisut takker forslagsstiller for det fremsatte forslag om at udarbejde en redegørelse for den fulde hjemtagelse af fødevarer og veterinærområdet.

Forslagsstilleren fremfører bl.a., at det i et svar til § 37 spørgsmål nr. 32, 2019 fremgår tidligere estimater for hjemtagelse af området og, at beløbet efterhånden er af ældre dato, og nye beregninger derfor er påkrævet. De tidligere estimater baseres på Færøernes hjemtagelse af området.

Naalakkersuisut ligger til grund, at disse forudsætninger og beregninger ikke længere kan danne grundlaget for en vurdering bl.a. begrundet i, at de administrative omkostninger ved hjemtagelse, ikke var medtaget tidligere beregninger. Dette skyldes at udgifterne til administrationen af Fødevestyrelsens ansvarsområder i Grønland ikke opgøres særskilt i Fødevestyrelses-regi.

En hjemtagelse af hele veterinær- og fødevarerområdet vil efter Naalakkersuisuts vurdering som minimum kræve:

- En ændring i myndighedsstrukturen omkring Veterinær- og Fødevestyrelsen i Grønland (VFMG).
- Udvikling og rekruttering af faglige kompetencer
- Tilførsel af menneskelige og økonomiske ressourcer.
- Udvikling af ny lovgivning, samt løbende revision.

Der kan uddybende henvises til en besvarelse af spørgsmål i Grønlandsudvalget i Folketinget fra Aaja Chemnitz Larsen til den danske miljø- og fødevestyrelsesminister, om en overtagelse vil betyde, at mulighederne for at eksportere grønlandske madprodukter (ud af Grønland) bliver lettere: <https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/gru/spm/56/svar/1572166/2041689.pdf>.

De tidligere økonomiske beregninger, der er omtalt i svaret til § 37 spørgsmål nr. 32, 2019 omfattede kun driftsomkostningerne af myndigheden uden at tage hensyn til omkostningerne forbundet med ovennævnte myndighedsudvikling.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at start-/etableringsudgifterne bør estimeres forud for en potentiel hjemtagelse. Denne beregning bør bl.a. inkludere udgifterne forbundet med

opdateringen af lovgivningen, udvikling af Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland herunder opbygning af kompetencer og etableringen af den varetagende myndighed. Først derefter bør man beregne sig frem til de årlige omkostninger til driften af myndigheden.

Hertil kommer, at der forinden en eventuel overtagelse af dette område skal ske en nærmere vurdering af mulige økonomiske og administrative konsekvenser for fiskerisektoren, der i dag står for værdien af 90 procent af vareeksporten. En belysning af mulige fordele og ulemper og vurdering af de samlede konsekvenser for landets vigtigste erhverv vil i sagens natur skulle ske i samarbejde med erhvervet. Herunder vil det endvidere være relevant at inddrage erfaringer fra blandt andet Færøerne.

Det er korrekt som forslagsstilleren beskriver, at der tidligere er nedsat en arbejdsgruppe som fik til opgave at vurdere på hvilket grundlag en hjemtagelse af området skulle udføres på. Grundet udskrivelse af valg til Inatsisartut er opgaven ikke blevet fulgt op. Samtidig skal Naalakkersuisut meddele, at overtagelse af området også skal ses i sammenhæng med de områder som endnu ikke er hjemtaget.

For Naalakkersuisut er det et spørgsmål om prioritering på et veloplyst grundlag af hvilke områder der kræver hjemtagelse her og nu. Jeg skal i den forbindelse særligt henviser til afsnit 3.2 "Overvejelse om kommende overtagelse af opgaver fra staten" i Politisk-Økonomisk Beretning 2019 (FM2019/10)

Jeg vil på vegne af Naalakkersuisut udtrykke at hjemtagelse af veterinær- og fødevarerområdet kræver en del forberedelse herunder at der sammen med de danske myndigheder skal foretages generelle vurderinger for hele området. Det kræver meget at have ansvaret for veterinær og fødevarerområdet.

I dag har vi én grønlandsk talende uddannet dyrlæge som arbejder under VFMG. Når et velfungerende område skal gennemføres må man også foretage vurderinger om kompetencen er til stede for at kunne udføre opgaven fuldt ud. Det er Naalakkersuisuts bekymring med hensyn til kompetencerne, at der evt. kan og vil forekomme mangel på disse. Ud over dyrlæger, skal der være fødevarer specialister, laboranter og tilsynsførende og mange flere.

For Naalakkersuisut er det vigtigt at vurdere hvordan samarbejdet med det danske myndigheder er struktureret. Vores land har bl.a. ansvaret for hjemmemarkedsområdet. Veterinær og Fødevarer Myndigheden i Grønland har allerede ansvaret for, at produktionsenheder i hele Grønland lever op til hygiejne kravene og har etableret egenkontrol programmer i deres hjemmemarkeds virksomheder. Det samme forhold gør sig eksempelvis gældende i det lokale brætter og køkkener som leverer fødevarer mv.

For så vidt eksportområdet har den danske fødevarerstyrelse stadig ansvaret for om hygiejnekravene til eksportvirksomheder lever op til reglerne. Eksempelvis skal Royal Greenlands produktionsfabrikker leve op til disse krav for at kunne eksportere deres produkter. Ingen eksport virksomheder er undtaget.

Naalakkersuisut kan oplyse at der arbejdes på et forslag til ny inatsisartutlov om fødevarer. Det er på nuværende tidspunkt hensigten, at den nye fødevarerlov vil kunne danne det juridiske fundament for mulig overtagelse af fødevarerområdet. Lovforslaget vil i givet fald

samtidig skulle indeholde en nærmere beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser ved en mulig overtagelse af området.

Naalakkersuisut er grundlæggende enig med forslagsstilleren, men mener at der skal yderligere analyser til før den grundlæggende forvaltning ændres, ligesom Naalakkersuisut på nuværende tidspunkt ikke vil forgrube sig i Fiskerikommissionens arbejde.

Med disse ord indstiller Naalakkersuisut følgende ændringsforslag til vedtagelse:

Ændringsforslag: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges på EM2020 at fremlægge en redegørelse for overtagelse af det fulde veterinær- og fødevareområdet.